

Právne postavenie správcov konkurznej podstaty podľa zákona o správcoch
The legal status of bankruptcy trustee under the Act of bankruptcy trustees

JUDr. Martin Perniš

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva, Ústav súkromného práva

Anotácia

Príspevok pojednáva o niektorých aspektoch právneho postavenia správcu konkurznej podstaty, predovšetkým v rámci zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Opisuje jednotlivé predpoklady pre výkon funkcie správcu konkurznej podstaty a podmienky pre zápis do zoznamu správcov. Komparáciou poukazuje na rozdiely medzi výkonom správcovskej činnosti ako fyzická osoba a výkonom správcovskej činnosti ako právnická osoba.

Annotation

The article deals with some aspects of legal status of bankruptcy trustee under the Act of bankruptcy trustees No. 8/2005 Coll. It describes individual assumptions for practice of bankruptcy trustee and conditions for registration to the list of bankruptcy trustees. The article pointing out on differences between the practice of bankruptcy trustee as an individual person and the practice of bankruptcy trustee as a legal person with use of comparison method.

Kľúčové slová

správca konkurznej podstaty, zákon o konkurze a reštrukturalizácii, zoznam správcov, insolvenčné konanie

Key words

bankruptcy trustee, Act on Bankruptcy and Restructuring, list of bankruptcy trustees, insolvency proceeding

1. Úvod do zákona o správcoch

Zákonom č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) bola na území Slovenskej republiky zavedená nová právna úprava insolvenčných konaní. Tento zákon nahradil dovtedy platný zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, ktorý bol v platnosti od 16.08.1991.

Cieľom zákona o konkurze a reštrukturalizácii je zvýšenie miery zodpovednosti všetkých účastníkov insolvenčného konania, zrýchlenie insolvenčného konania, zvýšenie výťažnosti z tohto konania, avšak v neposlednom rade bolo cieľom tohto zákona zvýšenie transparentnosti insolvenčného konania. Ďalej zákonom o konkurze a reštrukturalizácii došlo k vymedzeniu postavenia správcu statusovým zákonom[1].

Týmto zákonom boli taxatívne určené podmienky týkajúce sa[2]:

- postavenia správcov vykonávajúcich činnosť v konkurznom konaní, reštrukturalizačnom konaní a v konaní o oddĺžení podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „správcovská činnosť“)
- práv a povinností správcov
- vzdelávania správcov
- pôsobnosti Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vo výkone správcovskej činnosti
- dohľadu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nad výkonom správcovskej činnosti

Ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi správcovskú činnosť ako takú popri zákone konkurze a reštrukturalizácii a zákone o správcoch sú všeobecne záväzné právne predpisy, ktorými sa ustanovujú[3]:

- podrobnosti o náležitostiach a vedení správcovského spisu, registrov a ďalších evidenčných pomôcok, o vedení kancelárie správcu a o označení, technickom vybavení a minimálnej výmere kancelárie správcu[4]
- podrobnosti o rozsahu, obsahu, forme, termínoch, spôsobe vykonania a spôsobe preukazovania riadneho vykonania odbornej prípravy na správcovskú skúšku, správcovskej skúšky, preskúšania správcu a ďalšieho vzdelávania správcov[5]
- ďalšie podrobnosti o údajoch zapisovaných do zoznamu správcov[6]
- podrobnosti o používaní programových a technických prostriedkov určených ministerstvom[7]

2. Správca ako samostatný subjekt

V prvom rade je potrebné okrajovo poznamenať, že správca konkurznej podstaty je všeobecne zaužívaný pojem. Správca ako taký je zároveň reštrukturalizačným správcom, konkurzným správcom pre fyzické osoby (oddĺženie) a konkurzným správcom pre právnické osoby.

Vychádzajúc zo zákona o správcoch je správca konkurznej podstaty podstatným subjektom konkurzného konania/reštrukturalizačného konania/oddĺženia, prostredníctvom ktorého príslušný konkurzný súd zabezpečuje naplnenie účelu a cieľov konkurzu/reštrukturalizácie/oddĺženia. Primárnou úlohou správcu je zistenie a zabezpečenie majetku patriaceho do podstaty, jeho správa, následne jeho čo najefektívnejšie speňaženie so zámerom dosiahnutia čo možno najväčšieho uspokojenia pohľadávok veriteľov.

Tak ako bolo už spomenuté vyššie v zákone o správcoch, je taxatívne vymedzená jeho úprava, avšak pre správne pochopenie správcu ako subjektu práva je potrebná jeho legálna definícia. „*Správca je fyzická osoba alebo právnická osoba zapísaná do zoznamu správcov.*“^[8]

3. Výkon funkcie správcu a predpoklady pre zápis do zoznamu správcov

Komparáciou zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní a zákona o konkurze a reštrukturalizácii je zrejmá odlišnosť v postavení správcu. V rámci zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní mohol správcovskú činnosť vykonávať len správca, ktorým bola iba fyzická osoba, na rozdiel od zákona o konkurze a reštrukturalizácii, kde správcovskú činnosť môže vykonávať len správca^[9], ktorým však môže byť fyzická osoba aj právnická osoba zapísaná do zoznamu správcov.

Zoznam správcov je upravený v § 20 zákona o správcoch. Zoznam správcov je verejný zoznam zákonom ustanovených údajov o správcoch, vedený Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.^[10] Ako bolo už v druhej časti spomenuté, pod všeobecne zaužívaný pojem správca konkurznej podstaty sa subsumuje reštrukturalizačný správca, konkurzný správca pre fyzické osoby (oddĺženie) a konkurzný správca pre právnické osoby. Podľa toho, čo všetko spadá pod správcu, sa člení aj zoznam správcov, a to:

- oddiel reštrukturalizačných správcov
- oddiel konkurzných správcov pre fyzické osoby
- oddiel konkurzných správcov pre právnické osoby

Každý správca si môže vybrať, v ktorom oddieli chce byť zapísaný, môže byť zapísaný aj vo všetkých naraz.

Žiadosť o zápis do zoznamu správcov sa predkladá Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorá musí byť v písomnej podobe podľa predpísaných náležitostí v zmysle zákona o správcoch. V prípade, ak má žiadosť o zápis vady, tak je žiadateľovi poskytnutá lehota 15 dní na opravenie týchto vád s tým, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky je povinné poučiť žiadateľa, ako treba opravu alebo doplnenie žiadosti o zápis urobiť. Ak žiadosť o zápis, prípadne doplnenie žiadosti o zápis alebo oprava vád žiadosti o zápis spĺňa všetky náležitosti a predpoklady pre zápis do zoznamu správcov, tak Ministerstvo Slovenskej republiky zapíše žiadateľa do zoznamu správcov do 30 dní odo dňa doručenia takejto úplnej žiadosti o zápis a žiadateľovi vydá osvedčenie o zápise.

Žiadateľ nikde pri žiadosti o zápis nemusí preukazovať poistenie zodpovednosti za škodu, avšak vychádzajúc zo znenia § 13 a 14 zákona o správcoch ako aj zo samotnej funkcie správcu, by mal mať

žiadateľ, v tom čase už správca, uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu ako osoba už zapísaná v zozname správcov.

3.1 Zápis fyzických osôb do zoznamu správcov

Fyzická osoba, ktorá chce byť zapísaná v zozname správcov musí spĺňať 7 základných podmienok:

a) Podmienka občianstva

Prvou podmienkou pre zápis do zoznamu správcov je občianstvo Slovenskej republiky, iného členského štátu Európskej únie alebo zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore. [\[11\]](#)

b) Podmienka spôsobilosti na právne úkony

Osoba, ktorá nie je spôsobilá na právne úkony, [\[12\]](#) v plnom rozsahu nemôže byť zapísaná do zoznamu správcov, podmienka spôsobilosti na právne úkony sa však všeobecne predpokladá, preto sa nepreukazuje.

c) Podmienka trvalého pobytu

Explicitne vyjadrená podmienka, podľa ktorej môže byť do zoznamu správcov zapísaná iba osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, na území iného členského štátu Európskej únie alebo na území iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

d) Podmienka bezúhonnosti

Táto podmienka je preukazovaná odpisom z registra trestov, ktorý nemôže byť starší ako 3 mesiace. Podmienka bezúhonnosti je taxatívne vymedzená v § 21 ods. 2 zákone o správcoch.

e) Podmienka dôveryhodnosti

Požiadavka dôveryhodnosti má v zákone o správcoch najkomplexnejšie vymedzenie. Je úzko spätá predovšetkým s trestnými, disciplinárnymi alebo exekučnými postihmi. Dôveryhodnosť žiadateľ preukazuje čestným vyhlásením. [\[13\]](#)

f) Podmienka odbornej spôsobilosti

Podmienka odbornej spôsobilosti je koncipovaná jednoznačne, a to „*Odborne spôsobilá je fyzická osoba, ktorá má ukončené právnické alebo ekonomické vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a preukáže svoju spôsobilosť úspešným zložením správcovskej skúšky.*“ [\[14\]](#) Zákon o správcoch nepripúšťa možnosť ukončenia vzdelania v nižšom stupni alebo inom odbore, avšak dáva možnosť získať vzdelanie v inom členskom štáte Európskej únie. Znalosti zo slovenského práva sa preukazujú priamo pri správcovskej skúške. [\[15\]](#)

g) Podmienka zriadenia kancelárie

Uchádzač o zápis do zoznamu správcov musí preukázať ešte pred zápisom do zoznamu správcov, že má zriadenú kanceláriu. Kancelária môže byť zriadená v územnej pôsobnosti ktoréhokoľvek krajského súdu, avšak ako fyzická osoba môže vykonávať správcovskú činnosť len v územnej pôsobnosti jedného krajského súdu. Zriadenie kancelárie sa preukazuje nájomnou zmluvou, listom vlastníctva alebo iným vhodným spôsobom (napr. súhlas vlastníka nehnuteľnosti so zriadením sídla a iné.). [\[16\]](#)

3.2 Zápis právnických osôb do zoznamu správcov

Ako už bolo spomenuté, v starej právnej úprave absentovala možnosť zápisu právnickej osoby do zoznamu správcov. Až zákonom o konkurze a reštrukturalizácii bola zakomponovaná možnosť zápisu právnickej osoby do zoznamu správcov, avšak treba povedať, že aj tu sú isté limitácie. Limitácie spočívajú vo forme obchodnej spoločnosti, ktorým umožňuje zákon o konkurze a reštrukturalizácii, aby sa mohli stať správcami. Iba dve formy obchodných spoločností sa môžu zapísať do zoznamu správcov, týmito obchodnými spoločnosťami sú verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť. Ako aj v prípade fyzických osôb, tak aj v prípade právnických osôb sú dané podmienky zápisu do zoznamu správcov. Tu je potrebné poznamenať, že pre obidve formy obchodných spoločností, a teda pre verejnú obchodnú spoločnosť ako aj pre komanditnú spoločnosť sú podmienky totožné.

a) Podmienka spoločníkov-správcov

Je zrejmé, že oprávnenie právnickej osoby byť správcou vychádza z oprávnenia fyzických osôb konajúcich za tieto právnické osoby. V prípade verejnej obchodnej spoločnosti sú takýmito osobami spoločníci a v prípade komanditnej spoločnosti sú to komplementári. Všetky tieto osoby musia byť správcami už zapísanými do zoznamu správcov, a to preto, že výkon správcovskej činnosti právnickej osoby je realizovaný prostredníctvom spoločníkov ako štatutárnych orgánov jednotlivých spoločností.

b) Podmienka spoločníka len v jednej spoločnosti

Uvedená podmienka je vyjadrená tak, že spoločník, ktorý je spoločníkom v existujúcej spoločnosti, ktorá je zapísaná v zozname správcov, nemôže byť zároveň spoločníkom v inej spoločnosti zapísanej v zozname správcov.

c) Podmienka konania v mene spoločnosti

Spoločníci ako štatutárny orgán vo verejnej obchodnej spoločnosti sa môžu v zmysle Obchodného zákonníka dohodnúť, či budú konať len niektorí jej spoločníci alebo budú konať všetci spoločne.^[17] V rámci komanditnej spoločnosti je situácia odlišná. Štatutárnym orgánom komanditnej spoločnosti sú iba komplementári a pred zápisom do zoznamu správcov musí každý komplementár preukázať, že je oprávnený konať vo všetkých veciach za spoločnosť samostatne. Verejná obchodná spoločnosť ako aj komanditná spoločnosť preukazujú oprávnenie konať jednotlivých štatutárnych orgánov prostredníctvom spoločenskej zmluvy alebo výpisom z obchodného registra príslušného registrového súdu.

d) Podmienka sídla

Zo zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že právnická osoba, ktorá chce byť zapísaná do zoznamu správcov, musí mať sídlo na území Slovenskej republiky. Táto požiadavka je preukazovaná výpisom z obchodného registra.

e) Podmienka bezúhonnosti a dôveryhodnosti

Bezúhonnosť je tak ako pri fyzických osobách zapísaných do zoznamu správcov podmienkou aj pre zápis právnických osôb do zoznamu správcov. Každá fyzická osoba, ktorá je spoločníkom spoločnosti musí spĺňať podmienky uvedené v § 21 ods. 2 zákona o správcoch, ktoré preukazuje odpisom z registra

trestov. Tak isto ako bezúhonnosť aj podmienka dôveryhodnosti je totožná ako v prípade fyzických osôb.[\[18\]](#)

f) Podmienka kancelárie

Táto podmienka je zase rovnaká ako v prípade fyzických osôb zapísaných do zoznamu správcov. Výnimkou v prípade právnických osôb zapísaných do zoznamu správcov je v počte kancelárii. Právnická osoba môže mať aj viac ako jednu kanceláriu, avšak na každú jednu kanceláriu musí pripadať osoba-štatutárny orgán, ktorý je správcom.

3.3 Zápis zahraničných právnických osôb do zoznamu správcov

Výkon činnosti správcu na území Slovenskej republiky nie je obmedzený iba na tuzemské obchodné spoločnosti. Takúto činnosť môžu vykonávať aj zahraničné právnické osoby[\[19\]](#) a vzhľadom k analógii iuris je možné termín zahraničná právnická osoba použiť vychádzajúc z Obchodného zákonníka aj pre účely zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Čo sa týka podmienok pre zápis zahraničnej právnickej osoby do zoznamu správcov, tak sú podobné ako v prípade tuzemskej právnickej osoby zapísanej do zoznamu správcov, avšak sú tu isté odlišnosti. Zahraničná právnická osoba musí mať sídlo v členskom štáte Európskej únie alebo v inom zmluvnom štáte Dohody o Európskom hospodárskom priestore. Ďalšou podmienkou je zodpovednosť spoločníkov za záväzky spoločnosti celým svojím majetkom. Aby mohla takáto zahraničná osoba vykonávať správcovskú činnosť, musí mať podnik alebo jeho organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky.[\[20\]](#) Ostatné podmienky sú už rovnaké ako pri právnickej osobe založenej podľa slovenského právneho poriadku.

Záver

Zákonom o konkurze a reštrukturalizácii bola správcom daná väčšia dispozícia pri výbere spôsobu výkonu správcovskej činnosti, čo považujeme za správne riešenie aj vzhľadom k stále sa viac vyvíjajúcej právnej úprave predovšetkým v tejto oblasti. V pôvodnej právnej úprave podľa zákona o konkurze a vyrovnaní mohli správcovia vykonávať správcovskú činnosť len ako fyzické osoby, čo je značne limitujúce najmä z dôvodu, že správca mohol mať kanceláriu len v jednom obvode – územnej pôsobnosti krajského súdu. Zákonom o konkurze a reštrukturalizácii bol tento nedostatok odstránený prostredníctvom správcov-právnických osôb. Aktuálna právna úprava dáva možnosť pokryť viac obvodov-územných pôsobností krajského súdu, čím dáva príslušným právnickým osobám väčšiu pravdepodobnosť ich výberu ako správcu dlžníka.

Použité informačné zdroje:

1. ĎURICA, M.: Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii. 3 vydanie. Bratislava: Eurokódex, 2012
2. ĎURICA, M.: Podmienky na výkon funkcie správcu od 1. júla 2005. In Bulletin slovenskej advokácie. 2005, roč. 11, č. 6-7
3. zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii
4. zákon č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
5. zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník
6. zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník
7. zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente)
8. vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 666/2005 Z. z. o Kancelárskom poriadku pre správcov
9. vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 291/2005 Z. z. o vzdelávacom poriadku správcov v oblasti konkurzu a reštrukturalizácie
10. vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 666/2005 Z. z. o Kancelárskom poriadku pre správcov

Poznámky pod čiarou

[\[1\]](#) Zákon č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o správcoch“)

[\[2\]](#) § 1 zákona o správcoch

[\[3\]](#) § 38 zákona o správcoch

[\[4\]](#) Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 666/2005 Z. z. o Kancelárskom poriadku pre správcov

[\[5\]](#) Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 291/2005 Z. z. o vzdelávacom poriadku správcov v oblasti konkurzu a reštrukturalizácie

[\[6\]](#) Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 666/2005 Z. z. o Kancelárskom poriadku pre správcov

[\[7\]](#) Zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente)

[\[8\]](#) § 2 ods. 1 zákona o správcoch

[\[9\]](#) § 2 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“)

[\[10\]](#) § 20 ods. 1 zákona o správcoch

[\[11\]](#) § 21 ods. 1 písm. a) zákona o správcoch

[\[12\]](#) § 7 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník

[\[13\]](#) § 24 ods. 2 zákona o správcoch

[\[14\]](#) § 21 ods. 4 zákona o správcoch

[\[15\]](#) ĎURICA, M.: Podmienky na výkon funkcie správcu od 1. júla 2005. In Bulletin slovenskej advokácie. 2005, roč. 11, č. 6-7. s 45

[\[16\]](#) § 7 ods. 2 zákona o správcoch

[\[17\]](#) § 81 ods. 2 Obchodného zákonníka

[\[18\]](#) § 24 ods. 3 zákona o správcoch

[\[19\]](#) § 21 a nasl. Obchodného zákonníka

[\[20\]](#) § 21 ods. 3 Obchodného zákonníka